

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Plejeplan for delområde 2, 3 & 4 på Kalvebod Fælled

2021- 2025

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Indledning:

Nærværende plejeplan indeholder en gennemgang af status for delområde 2, 3 & 4 af den fredede Kalvebodkile, opstilling af målsætninger for delområderne samt retningslinjer for plejetiltag i den 5-årige periode 2021-2025.

"Under udarbejdelsen af plejeplanen har et udkast været sendt i høring (i h.t. fredningsbestemmelsernes §15, stk. 3) hos følgende organisationer og myndigheder: Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Botanisk Forening, Københavns Kommune og Tårnby Kommune. Endelig har også Københavns Lufthavne A/S (CPH) og Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen hørt vedr. flysikkerheds-aspektet"

Indholdsfortegnelse:

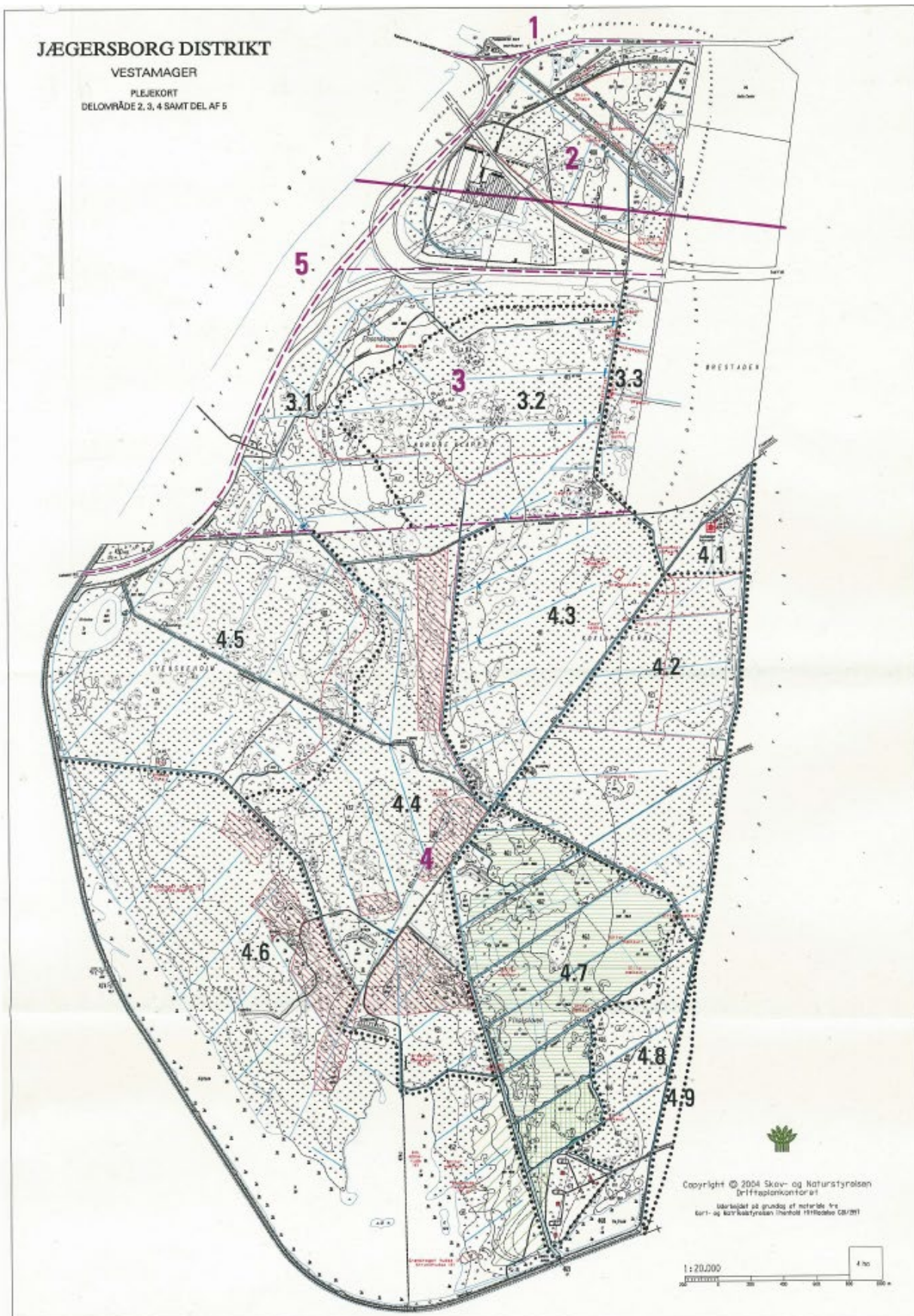
1. SAMMENDRAG	5
BAGGRUND	7
2. ADMINISTRATIVE FORHOLD.....	11
2.1 DE VIGTIGSTE FORMELLE RAMMER	11
2.2 ANDEN FYSISK PLANLÆGNING	12
2.3 FREDNINGEN.....	13
2.3.1 Plejeplanens geografiske afgrænsning.....	14
3. STATUS FOR NATUR- OG REKREATIVE FORHOLD	15
3.1 VEGETATIONSTYPER.....	15
3.1.1 Åbne arealer.....	15
3.1.2 Skov og krat.....	15
3.2 HJORTIDIG VEGETATIONSPLEJE (DELOMRÅDE 3 OG 4)	16
3.3 AFVANDINGSFORHOLD OG VÅDOMRÅDER.....	17
3.3.1 Vandets saltindhold	17
3.3.2 Sydvestre afvandingsystem.....	17
3.3.3 Sydøstre afvandingsystem	18
3.3.4 Grundvandssænkning langs Øresundsforbindelsen	18
3.3.5 Ornitologiske interesser	18
Padder.....	19
3.4 REKREATIVE INTERESSER	20
3.4.1 Brugernes ønsker.....	20
3.4.2 Ammunitionsrydning	21
3.4.3 Stier og publikumsfaciliteter.....	21
3.4.4 Adgang til Kalvebod Fælled.....	22
4. MÅLSÆTNINGER FOR DRIFTS- OG PLEJETILTAG	25
4.1 DELOMRÅDE 2	25
4.2 DELOMRÅDE 3	25
4.3 DELOMRÅDE 4	26
5. KONKRETE TILTAG I DELOMRÅDE 2	28
6. KONKRETE TILTAG I DELOMRÅDE 3	30
6.1 FORBEDRINGER FOR FRILUFTSLIVET	30
6.2 ZONE 3.1: FASANSKOVEN M.V.	30
6.3 ZONE 3.2: NORDRE KLAPPER.....	31
6.4 ZONE 3.3: AREALET MOD ØST.....	31

7.	KONKRETE TILTAG I DELOMRÅDE 4	32
7.1	OVERORDNET PRIORITERING	32
7.2	VEGETATIONSPLEJE I DE ÅBNE OMRÅDER	32
7.2.1	Målsætninger	32
7.3	SKOVBEVOKSNINGER	33
7.4	HYDROLOGISKE FORHOLD	33
7.4.1	Generel fugtighed	33
7.4.2	Klydesøen	34
7.4.3	Hejresøen	34
7.5	TILTAG FOR BRUGERNE	34
7.5.1	Naturcenter Amager	34
7.5.2	Strandoverdrevet i øst	35
7.5.3	Koklapperne	35
7.5.4	Svenskeholm og Klydesøområdet	35
7.5.5	Pinseskoven og Hejresø	36
8.	HØRINGSSVAR	37
8.1	BEMÆRKNINGER TIL DE ENKELTE HØRINGSSVAR	37
1.	CPH	37
2.	Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen	37
3.	Dansk Botanisk Forening	37
4.	Københavns kommune	38
5.	Danmarks Naturfredningsforening (DN)	39
6.	DOF København	39

Bilag:

1. Bekendtgørelse om Amager vildtreservat (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=142487>).
2. Forslag til nye stier
3. Forslag til placering af blå støtte punkter, fugleletårne, fugleskjul m.v.
4. Forslag til placering af læskure.
5. Naturparkplan. .
http://naturstyrelsen.dk/media/180703/naturparkplan_naturpark_amager_endelig_vers.pdf
6. Overfredningsnævnets afgørelse (tekstdelen) af 14. november 1990 om fredning af "Kalvebodkilen" i Københavns, Tårnby og Hvidovre Kommuner <https://www2.blst.dk/nfr/07757.00.pdf>
7. Oversigt over antallet af ynglefugle 2017 (DOF-rapport)
8. Natura 2000-plan for område 143 2015-2021 http://mst.dk/media/130679/143_n2000plan_2016-21.pdf
9. Natura2000-plejeplan for Naturstyrelsens arealer i 143 2015-2021
10. Høringssvar.

Kort:
Plejekort 1

1. SAMMENDRAG

Denne plejeplan er udarbejdet som følge af fredningsbestemmelserne fra 1990 for bl.a. Kalvebod Fælled. Den omfatter de arealer, hvor Naturstyrelsen er plejemyndighed i medfør af fredningen, - først og fremmest de godt 2100 ha ejet af Naturstyrelsen, og Skaftet (delområde 4.9) der er ejet af Tårnby kommune

Historie

Størsteparten af plejeplanområdet er tidligere lavvandede kystområder, som fra 1941 blev inddæmmet og afvandet via kanaler til henholdsvis Nordre og Søndre Pumpe. Højden i forhold til havet (DNN) er mellem +1 og -2,5 meter.

Arealerne udviklede sig til strandeng, som i takt med dræning og forferskning til dels har succederet til krat og skov. Frem til 1984 var arealerne under Forsvarets anvendelse som øvelsesterræn, og indtil da var de menneskelige indgreb i vegetationen meget sparsomme.

Delområderne 3 og 4 blev i 1983 udpeget som et internationalt betydningsfuldt naturområde i medfør af EF's Fuglebeskyttelsesdirektiv. Samme areal er tillige i 1998 i udpeget til EU Habitatområde, (Natura 2000-område nr.143).

Fredningen

Fredningen fra 1990 har som formål at sikre og muliggøre forbedring af områdets biologiske og landskabelige værdier. Desuden at fastholde og regulere den almene færdselsret og områdets anvendelse til fritidsformål. Formålene er vægtet således, at det i delområde 2 er organiserede rekreative formål, som er i fokus, i delområde 3 hensyn til den almene rekreative anvendelse, og i delområde 4 hensyn til de biologiske interesser.

Generelt kan terrænændringer og indgreb i vegetationsforholdene samt etablering af anlæg og bygninger ikke ske uden dispensation fra fredningsnævnet, medmindre de omhandles af en plejeplan, som beskrevet i fredningsafgørelsen.

Overvågning m.v.

Kalvebod Fælled er en del af Miljøministeriets NOVANA-overvågning af habitatområder.

Hertil kommer den megen bevågenhed, området nyder fra forskellige foreningers side. Bl.a. er der flere aktive DOF-caretakere tilknyttet Kalvebod Fælled. Senest har DOF-København i 2017 udført en registrering af ynglefugle, primært vand- og vadefugle (bilag 7).

Effekt af hidtidig indsats

Den målrettede pleje af strandengene, de forbedrede hydrologiske forhold og den målrettede regulering af ræve, mink og krager har givet synlige resultater. Bl.a. er brushøns tilbage som ynglefugl efter 30 års fravær, og kobbersneppen gjorde i 2017 yngleforsøg efter over 45 års fravær.

Denne plejeplan

Den indsats, som med henblik på fremme af fredningens formål er igangsat med den første plejeplan (1994-99) og de efterfølgende plejeplaner, vil blive videreført og styrket i den nye plejeperiode.

For hvert delområde er opstillet målsætninger og derefter retningslinjer for driften i denne plejeplanperiode.

Delområde 2

I delområde 2 kan der etableres et offentligt hundetræningsareal/hundelufterområde øst for haglskydebanen, mellem Øresundsmotorvejen og Øresundstogbanen. Der kan etableres stier fra Kanonvej til hundeområdet. Der kan etableres en cykel/gangbro over Vejlands Alle fra arealet mellem drivingbanen og 9-hullersbanen.

Delområde 3

Delområde 3 deles i tre zoner med forskellige karakteristika som udgangspunkt og fremtidig forvaltning.

Zone 3.1 består af bræmmen mod motorvejen. Her opretholdes skoven med naturlig succession. Der fastholdes muligheden for at etablere et MTB spor langs volden til motorvejen i Fasanskoven. Ved at etablere et spor hindres det, at der køres på de mere sårbare arealer eller på stier med de stille naturgæster.

Zone 3.2 - engområder på Nordre Klapper m.v. - drives fortsat med græsning, men dele kan overgå til pleje med høslæt. De oprindelige grøfter kan ændres, så de bliver mindre dybe eller opfyldte flere steder. Der kan etableres en forbindelsessti mellem Fasanskovvejen og Snekkestien.

Zone 3.3 – I bræmmen mod Ørestad Syd er der fokus på de rekreative udviklingsområder. Her kan der etableres et antal tværgående stier der forbinder den nye bydel med Kanonvej. Det skal også være muligt, at rydde selvgroet krat og skov, og etablere åbne fælleder og etablere publikumsfaciliteter herunder bålhuse, naturlegeplader og lignende. I forbindelse med Naturpark Amager projektet kan der etableres hovedindgange, der forbedrer og udvider befolkningens mulighed for at opleve området. Det må forventes, at området vil blive intensivt benyttet i takt med at hele Ørestad Syd bliver fuldt bebygget og beboet.

Delområde 4

I delområde 4 vil der i den nye planperiode 2021-25 blive sat yderligere ind mod overfladeafstrømningen via ændringer af de eksisterende stikgrøfter. Grøfternes profil kan ændres så de bliver lavere og bredere, samt at de bliver afbrudt eller opfyldte. Områdets sjældne padder søges begunstiget, bl.a. ved etablering af nye paddedamme.

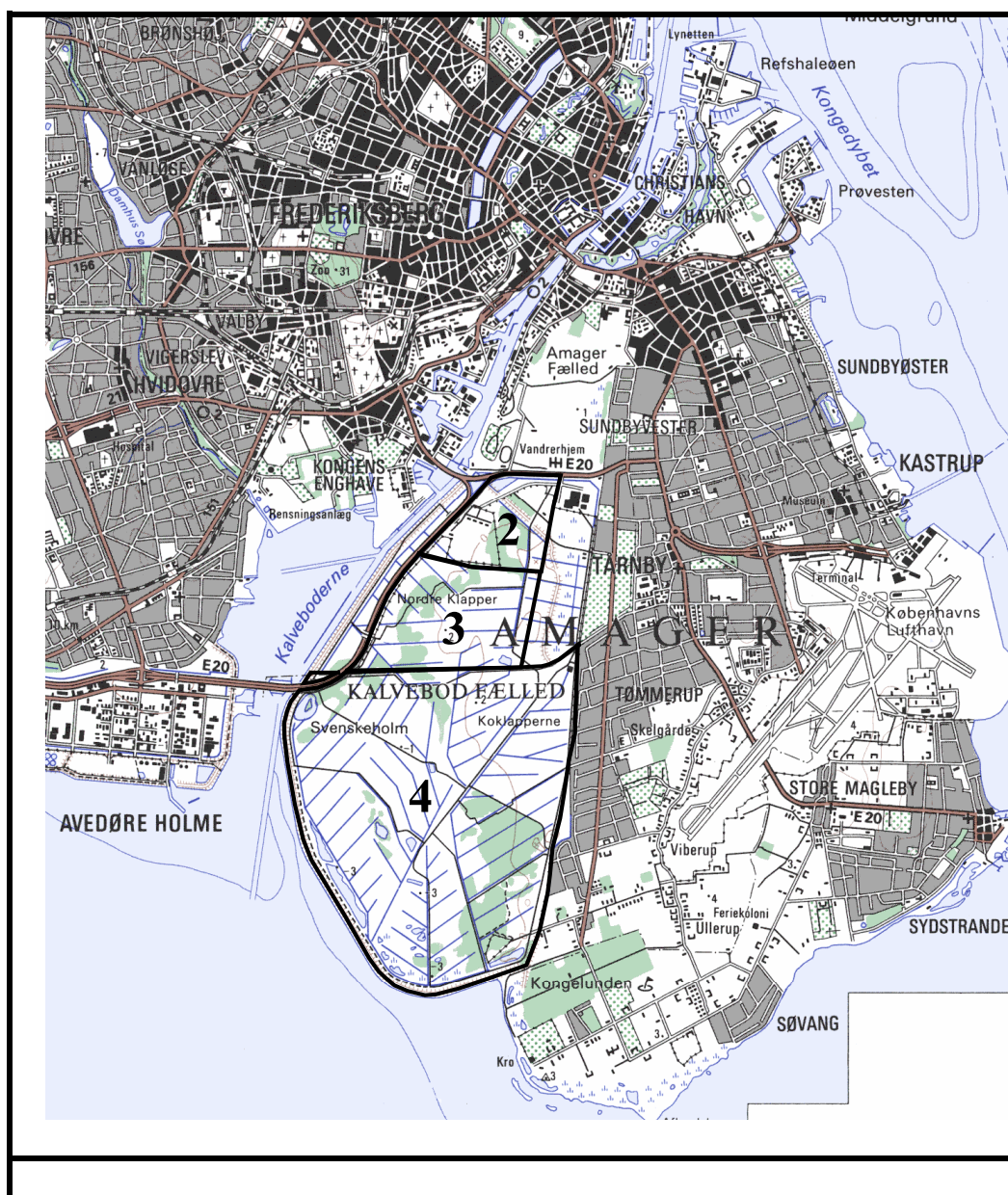
Som generelt princip for græsningens intensitet vil gælde, at vadefugle skal kunne yngle på arealerne. Plejen kan på nogle områder overgå til høslæt for at tilgodese bl.a. botaniske interesser.

De rekreative forhold tilstræbes forbedret i perioden ved projekter udviklet i regi af Naturpark Amager, herunder ny hovedindgang ved Ørestad Boulevard, etablering af blå støttepunkter ved Kalveboddiget, og ved udbygning af stisystemet. For hele delområdet tilstræbes tilgængelighed og attraktivitet øget via nye forbindelsesstier (bilag 2) og indretninger for brugerne (bilag 3).

BAGGRUND

Geografisk Placering

Plejeplanområdet omfatter, hvad der af Naturstyrelsen administrativt betegnes som Kalvebod Fælled. Plejeplanområdet afgrænses mod nord af Vejlands Allé, mod øst af Ørestaden/bebyggelsen i henholdsvis Københavns og Tårnby kommuner, af Øresundsmotorvejen mod vest i den nordlige del, og i øvrigt af dæmningen ud mod henholdsvis det lavvandede farvand Kalveboderne og Køge Bugt. På kortudsnittet i **figur 1** ses Kalvebod Fælleds beliggenhed som en markant grøn kile i forhold til hovedstadens centrum.

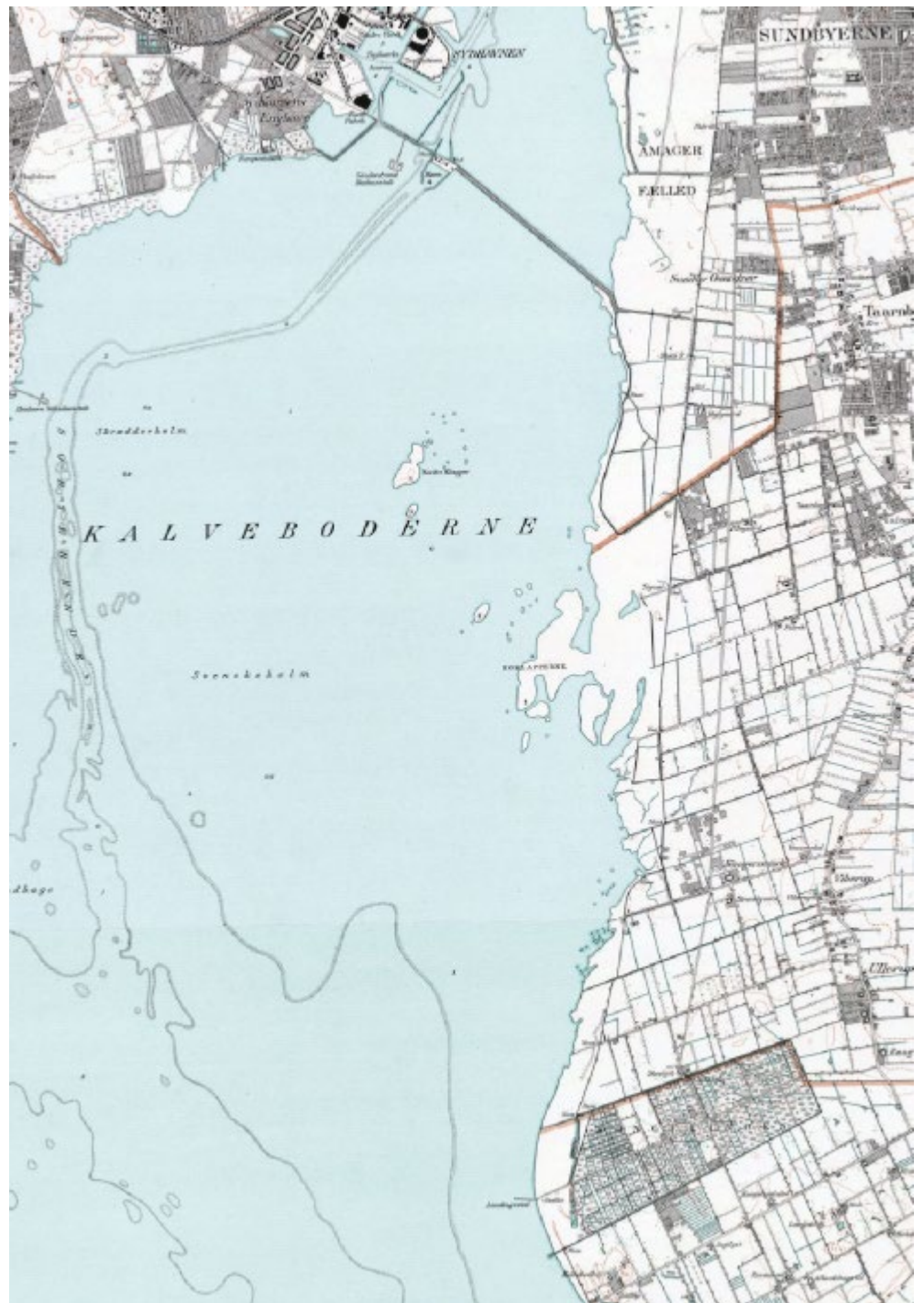

Figur 1. Kortudsnit som viser Kalvebod Fælleds beliggenhed. Afgrænsningen af fredningens delområde 2, 3 og 4.

Ejerforhold og admi-

Delområde 2 (183 ha) og delområde 3 (325 ha.) ejes af Naturstyrelsen, og er

nistration	beliggende i Københavns kommune.
	Delområde 4 (1620 ha). Arealet er ejet af Naturstyrelsen, og er beliggende i Tårnby kommune, på nær en smal bræmme i den sydøstlige del af det fredede areal, der er ejet af Tårnby Kommune.
Inddæmningen	Oprindelig bestod området mod øst af nogle lavtliggende strandenge og småøer - Koklapperne. Vest for disse lå i det meget lavvandede havområde nogle tidvist oversvømmede øer og småholme - Svenskeholm og Nordre Klapper. Se figur 2 . Foruden de oprindelige strandenge og lave småholme er det nuværende Kalvebod Fælled opstået ved inddæmning af det fladvandede område.
Klimasikring af de bagved liggende byområder	Arbejdet med at forhøje Kalveboddiget blev afsluttet i 2012. Der arbejdes p.t. på, at afslutte projektet med et landdige, der skal forløbe fra hvor Kalveboddiget slutter, igennem Kongelunden til Ullerup.
Dræning	Området ligger mellem kote +1 og kote -2,5 meter. Vandstanden reguleres med dræning via et omfattende kanal- og grøftesystem fra to pumpestationer: én i den nordlige ende ved Sjællandsbroen og én i den sydlige ende ved overgangen til Kongelunden. Den sydlige pumpestation betjener delområde 3 og 4, den nordlige delområde 2. De fleste stikgrøfter er spærret et til flere steder, og pumpekanalerne er ligeledes blevet forsynet med stigning, der sikrer bedre hydrologiske forhold på strandengene.
Kalvebod Fælled i dag	Kalvebod Fælled fremtræder i dag som vidtstrakte, flade strandengs- og strand-overdrevsarealer, hvoraf de fleste afgræsses, mens mindre arealer i delområde 3.1 og 3.3 er under tilgroning. Den gamle kystlinje kan visse steder mod øst erkendes som en svag forhøjning i terrænet. I sydvest er området karakteriseret ved et lavvandet søområde (Klydesøen), som veksler med lavtliggende fugtige strandengsarealer.

Figur 2. Kortudsnit af farvandet/kystområdet, som siden inddæmmedes. Stednavnene Ndr. Klapper og Svenskeholm fremgår. I sydøst ses Kongelunden.

Hidtidige plejeindgreb

Indtil området blev åbnet for offentligheden i 1984, har der ikke været foretaget naturplejeforanstaltninger, så hele området (delområde 2, 3 og 4) har som følge af tørlægningen været udsat for en kraftig naturlig tilgroning med skov, krat, tagrør og bjerg-rørhvene.

Udviklingen blev for alvor vendt i delområde 3 og 4 som følge af de tiltag, der var foreskrevet i de foregående plejeplaner. Siden er græsningen udvidet til at berøre hovedparten af de åbne arealer, hvorved vidtstrakte enge er genskabt. Samtidig er vandstanden i område 3 og 4 hævet, hvilket har øget området variation. I dag er det kun Pinseskoven, Fasanskoven samt arealerne mellem Fasanskovvej og Øresundsforbindelsen og arealet mellem Kanonvej og Ørestad Syd, der ikke er under græsning med kvæg, heste eller får.

Rekreativt areal

Kalvebod Fælleds status som offentligt tilgængeligt naturområde og beliggenheden tæt ved København bevirker, at der er knyttet store rekreative interesser til området.

2. ADMINISTRATIVE FORHOLD

I dette kapitel nævnes kort hovedtrækkene af de administrative rammer, der er for plejeplanlægningen i kraft af love m.v., anden fysisk planlægning og fredningskendelsen.

2.1 De vigtigste formelle rammer

Vildtreservat

Kalvebod Fælled er i medfør af jagt- og vildtforvaltningsloven udlagt som vildtreservat (bilag 1). Reservatet omfatter hele delområde 3 og 4. Endvidere indgår havområdet i hele habitat- og fuglebeskyttelsesområdet.

Reservatbestemmelserne medfører jf. Miljø og Fødevareministeriets BEK nr. 545 af 20/05/2012 (bilag 1), at der generelt er forbud mod jagt på og indfangning af fugle i reservatet. Desuden er der forbud mod offentlig færdsel i det ca. 400 ha store Klydesøområde (svarende til afd. 441 - dvs. afgrænset af Reservatvej og grøften i forlængelse af denne, Sydmøllehøj, Sydmøllevej og havet). Naturstyrelsen kan dog udøve jagt på pattedyr, samt regulere vildt, der gør skade på den øvrige fauna.

EF-fuglebeskyttelsesområde

I 1983 blev Kalvebod Fælleds delområde 3 og 4 og det omkringliggende fladvandede havområde udpeget som EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 111 i henhold til Rådets direktiv nr. 79/409 af d. 02.04.79. Grundlaget for udpegningen af Kalvebod Fælleds delområde 3 og 4 var ynglebestanden af følgende af direktivets "Liste I"-arter: Rørhøg, klyde, havterne og mosehornugle.

EU-habitatområde

Kalvebod Fælleds delområde 3 og 4 er endvidere udpeget som EU-habitatområde nr. 127 i henhold til Rådets direktiv nr. 92/43 af d. 21.05.92. EU-habitatområdet har samme afgrænsning som fuglebeskyttelsesområdet.

Habitatområdet er udpeget af hensyn til naturtypen *atlanterhavs-strandeng* (EU-habitattype 1330).

EU-habitatdirektivet har til formål at opretholde og genoprette en "gunstig bevaringsstatus", dvs. en naturlig og stabil udbredelse af de naturtyper og arter, der er omfattet af direktivet. Ifølge habitatdirektivet er den danske stat således forpligtiget til at iværksætte de nødvendige bevaringsforanstaltninger (pleje), af hensyn til naturtypen *atlanterhavs-strandeng* på Kalvebod Fælled, som habitatområdet er udpeget for at beskytte. Herunder skal det sikres, at der undgås forringelser af områdets strandengsnaturtype og levestederne for de fuglearter, som EF-fuglebeskyttelsesområdet er udpeget for at beskytte.

EU's Natura 2000-direktiv forpligter Danmark til, at gøre den nødvendige indsats for at sikre de naturtyper og arter, der er en del af udpegningsgrundlaget for Kalvebod Fælled.

Natura 2000-plan.	Miljøministeriet har ansvaret for, at der udarbejdes en Natura 2000-plan for Natura 2000-område 143, som Kalvebod Fælled er en del af. Planen beskriver de overordnede samt konkrete målsætninger for naturtyperne og arterne på udpegningsgrundlaget. Planen kortlægger, hvilke trusler der er mod de udpegede arter og naturtyper, hvordan bevaringsstatus er, og foreslår tiltag, der skal forbedre bevaringsstatus (bilag 8).
	Naturstyrelsen har udarbejdet en Natura 2000-plejeplan for Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-område 143, som Kalvebod Fælled er den væsentligste landdel af. Handlingsplanen beskriver, hvordan Natura 2000-planens mål skal nås (bilag 9).
Naturbeskyttelsesloven	Hovedparten af arealerne i delområde 3 og 4 er beskyttet mod tilstandsændringer gennem naturbeskyttelseslovens § 3, som bl.a. omfatter strandenge, ferske enge og overdrev, moser, søer og vandløb. De eneste arealer, der <u>ikke</u> er omfattet af § 3-beskyttelsen, er reelt skovbevoksninger på tør bund, dvs. visse dele af Pinseskoven og Fasanskoven, samt skydebanen og golfbanen i delområde 2. Dele af arealerne ligger endvidere inden for skovbeskyttelseslinjen (lovens § 17).
Skovloven	De arealer, der i 1996 bar egentlig skov, er noteret som fredskovspligtige i medfør af skovlovens § 4, stk. 1, nr. 1. Denne registrering gælder primært for Fasanskoven og Pinseskoven. Store dele af de skovbevoksede arealer i Pinseskoven og Fasanskoven er registreret som § 25 skov, som er særligt værdifuld skovnatur, 6c ældre tilgroningsskov.
Bestemmelse for Civil Luftfart	Hele Kalvebod Fælled ligger indenfor 13 km-nærzonen omkring Kastrup Lufthavn. Ifølge EU Forordning 139-2014 er CPH bl.a. forpligtiget til at sikre, at der ikke inden for nærzonen forekommer beplantning eller anlæg af søer, som kan være til fare for flytrafikken. Formålet er at modvirke forhold, der øger risikoen for kollisioner mellem fugle og fly. Forordning 139/2014 administreres af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen.

2.2 Anden fysisk planlægning

Landsplan	Den sydlige del af område 4 er omfattet af landsplandirektiv om lufthavnens omgivelser
Fingerplan 2019	Området er omfattet af Erhvervsstyrelsens landsplandirektiv for hovedstadsområdet planlægning, Fingerplan 2019.
Kommuneplan 2015 Københavns kommune.	Kalvebod Fælleds delområde 2 og 3 er i kommuneplan 2015 udpeget til naturbeskyttelsesområde.
Kommuneplan 2014-26 Tårnby kommune	Delområdet 4 er beliggende i Tårnby kommune, og er i kommuneplanen udlagt som rekreativt naturområde og område til offentlige formål. Citat fra kommuneplanen om Naturpark Amager, hvor Kalvebod Fælled er den

centrale del af: ”Samarbejdet omkring Naturpark Amager har til formål at udvikle både områdets enestående naturværdier og den rekreative udnyttelse. Det betyder, at forholdene for områdets dyre- og planteliv skal fastholdes og forbedres, samtidig med at befolkningens adgang til området fra de tilgrænsende byområder skal udvikles.”

Driftsplan for Naturstyrelsen Hovedstaden

Naturstyrelsens arealer, der er omfattet af fredningen, indgår i driftsplanen for Naturstyrelsen Hovedstaden under områdeplanen for Kalvebod Fælled. Driftsplanen beskriver hvilke tiltag og type af naturpleje, som forventes gennemført hen over en 15 årig periode. Naturstyrelsens driftsplan skal i udgangspunktet følge de retningslinjer og bindinger, der er pålagt arealerne, herunder understøtte de tiltag, der fremgår af plejeplanen knyttet til fredningen og Natura 2000-plejeplanen. I de tilfælde, hvor der ikke er overensstemmelse mellem tiltag i driftsplan og plejeplan, vil driftsplanens tiltag kun kunne gennemføres, såfremt der kan opnås tilladelse eller dispensation hos relevante myndigheder.

2.3 Fredningen

Formål

Kalvebod Fælled er fredet i henhold til Overfredningsnævnets afgørelse af d. 14.11.90 om fredning af Kalvebodkilen. Hele afgørelsen findes i bilag 6 i nærværende plan.

Fredningens formål er at opretholde og muliggøre en forbedring af de biologiske og landskabelige værdier, der er knyttet til området, samt at fastholde og regulere friluftslivets ret til færdsel i området og dets anvendelse til fritidsformål i øvrigt.

I fredningsafgørelsen beskrives Kalvebod Fælled som udstrakte strandenge, rørsumpe, overdrevarsarealer, en del søer og vandhuller samt selvsået birkeskov og ca. 30 ha plantede skovbevoksninger. Overfredningsnævnet bemærker videre, at naturpleje er påkrævet for at fastholde de forskellige udviklingsstadier af successionen efter inddæmningen

Delområder

Fredningsområdet er opdelt i 6 delområder med uens fredningsformål. Områdeinddelingen fremgår af bilag 6, desuden ses beliggenheden af delområde 2, 3 og 4 af figur 1. Denne plan omhandler delområderne 2, 3 og 4. For delområde 4 er fredningsformålet primært at bevare og pleje naturområdet til gavn for plante- og dyrelivet, herunder navnlig fuglelivet. I de øvrige delområder lægges der særlig vægt på de rekreative hensyn.

Plejemyndighed

Udover de generelle fredningsbestemmelser har Overfredningsnævnet fastlagt en række særbestemmelser for de enkelte delområder. Tillige er der udpeget en plejemyndighed for hvert delområde. Plejemyndigheden er tillagt særlige beføjelser, bl.a. til at udføre den naturpleje, der skønnes egnet for at forbedre forholdene for dyre- og plantelivet, samt til at iværksætte tiltag, der opretholder eller forbedrer de landskabelige værdier. Det er dog en betingelse at aktiviteterne udføres på baggrund af en samlet plan (f.eks. denne plejeplan).

Naturstyrelsen er plejemyndighed i delområderne 2, 3 og 4, med undtagelse af delområde 4.9, hvor Tårnby kommune er ejer og plejemyndighed.

2.3.1 Plejeplanens geografiske afgrænsning

Nærværende plejeplan omfatter alle de ovennævnte arealer, hvor Naturstyrelsen er plejemyndighed, samt et lille areal i sydøst. Matr. 1e Koklapperne, hvor Tårnby kommune er ejer og plejemyndighed (delområde 4.9).

Denne plan er den 5. i rækken af plejeplaner der dækker område 2, 3 og 4 i fredningen.

3. STATUS FOR NATUR- OG REKREATIVE FORHOLD

3.1 Vegetationstyper

- 3.1.1 Åbne arealer** Hovedparten af planområdet består af strandengs- og -overdrevsarealer.
- Strandeng** Strandengen på Kalvebod Fælled mangler den for vegetationstypen karakteristiske, lejlighedsvis oversvømmelse med saltvand. Når karakteren alligevel synes at kunne opretholdes uændret over årene, skyldes det, at grundvandet, der siver op på grund af udpumpningen af overfladevand, er saltholdigt.
- Strandoverdrev** Strandengen går naturligt over i strandoverdrevet, når man bevæger sig fra det fugtige over på det mere tørre. På Kalvebod Fælled findes strandoverdrevene, som det er sædvanligt, på en mere højtliggende bund end strandene. Mest typisk i området langs Kanalvej.
- Bjerg-rørhvene** På Kalvebod Fælled fandtes bjerg-rørhvene i usædvanligt store monokulturer og optrådte endvidere i de øvrige plantesamfund både på helt ferske og på moderat saltpåvirkede områder. Som følge af, at vegetationsudviklingen på Kalvebod Fælled er forløbet uden græsning eller pleje i 50 år, har planten haft gode betingelser for at sprede sig på strandenge og -overdrev i takt med at disse siden inddæmningen er blevet mere og mere ferske.
- 3.1.2 Skov og krat** Kalvebod Fælleds skove er situeret som følger: nogle større partier i delområde 2 (mod øst), Fasanskoven i delområde 3-4 samt Pineskov i delområde 4.
- Bevoksning i delområde 4** I fredningsafgørelsen er det for delområde 4 bestemt, at arealer, der var ubevoksede på fredningstidspunktet (1990), ikke fremover må tilplantes. Fredningsbestemmelserne indeholder ikke specifikke krav om pleje for at forhindre naturlig tilgroning, men det er bestemt, at fredningsformålet for delområde 4 er at bevare og pleje området til gavn for plante- og dyrelivet. Derfor har det i plejeplansammenhæng interesse at gøre status over udviklingen siden fredningen, også hvad angår krat- og skovbevoksninger.
- Pineskov** Pineskoven dækker nu 197 ha inkl. mindre åbne arealer med eng- og strandengsvegetation i skoven. Skoven er beliggende imellem kote +0,25 og kote -2,0 meter.
- I forbindelse med Naturstyrelsens udarbejdelse af Naturskovs-strategien i 1994 blev hele Pineskoven udpeget til henholdsvis plukhugstdrift og urørt skov

3.2 Htidig vegetationspleje (delområde 3 og 4)

Dåvildt	Dåvildtet blev udsat på Kalvebod Fælled i årene 1985/86 fra Dyrehaven. Bestanden vurderes til at være på mellem 250-300 dyr svarende til, hvad der p.t. vurderes at være, Kalvebod Fælleds naturlige bæreevne. Dette bliver løbende vurderet, og bestanden vil blive tilpasset, så der ikke skal vinterfodres. Formålet med dådyrenes tilstedeværelse på Kalvebod Fælled er først og fremmest, at dyrene bidrager til en god naturoplevelse for de besøgende. Ud fra tilkendegivelser fra skovgæster er det en meget væsentlig og positiv oplevelse at møde dådyrene i naturen. Herudover kan dåvildtets græsning supplere kvægafgræsningen udenfor hegningerne.
Afgræsning i årene 1991-2005	Fra 1991 til 2003 har Naturstyrelsen drevet afgræsning med egne stude. Desuden har lokale siden 1986 drevet hesteafgræsning på mindre arealer øst og nord for Pinseskoven. Fra 2003 er alle afgræssede arealer blevet naturplejet af forpagteres/dyreholderes dyr.
Afgræsning i årene 2005-	I forbindelse med en reform af EU's landbrugsstøtte i 2005, hvor der blev givet tilskud til vedvarende græs, valgte Naturstyrelsen, at ændre kravet til græsningstryk, således at der fremadrettet skulle gå min. 1 voksent dyr pr. ha. KU's belægningsforsøg i 1990'erne i Klydesøområdet viste tydeligt, at det var nødvendigt med et højere græsningstryk, end et 1 voksent dyr pr. 2 ha., hvis arealet med bjergørhvene skulle reduceres. Denne strategi har været succesfuld, idet bjergørhvenen nu er væsentlig reduceret på de fleste afgræssede arealer på Kalvebod Fælled. Kortlægningen i forbindelse med Natura 2000-planerne, viser at arealer i god bevaringsstatus er steget betragteligt siden 2005.
Slåning af vegetationen	Publikumsarealer og tidligere vildagere er slået én gang årligt, uden at den afslåede vegetation er blevet fjernet. Publikumsarealer og tidligere vildagere er slået én gang årligt, uden at den afslåede vegetation er blevet fjernet.
Afbrænding	Det er Naturstyrelsens erfaring at en vinterafbrænding af tørt græs, efterfulgt af en tidlig afgræsning i april, er en meget velegnet metode til at reducere

bjergrørhvene. Men det kræver, at der er store sammenhængende partier med tørt græs, hvis afbrændingen skal lykkes. Efter at kravet til græsningstryk blev øget i 2005, er der kun få steder, hvor det er muligt at afbrænde i dag.

3.3 Afvandingsforhold og vådområder

Afvandingssystemet er meget enkelt opbygget med relativt få kanaler og grøfter. Rørlagte dræn forekommer ikke.

Vestamager pumpe-
digelag

Københavns og Tårnby Kommuner har ved en vandløbsretlig kendelse etableret Vestamager Pumpedigelag pr. 1. jan. 2004. Formålet hermed er primært at fordele driftsudgifterne ved anlæggene inden for afvandingsoplandet i Ørestad, Bella Center, motorvej, togbane og andre tekniske anlæg.

Klimasikring

Pumpedigelaget fik udarbejdet en sikkerhedsmæssig vurdering af digesikringen for Pumpedigelaget. Vurderingen mandede ud i en anbefaling af, at kystdiget om Kalvebod Fælled forhøjes til 5,9 meter, fra dets daværende højde på 3,5 -3,7 meter. Anlægget blev afsluttet i vinteren 2011-12.

3.3.1 Vandets saltindhold

Kalvebod Fælled var som nævnt et havområde før inddæmningen. Derfor er jordens og dermed jordvandets saltindhold større end normalt på kystnære arealer. Saltindholdet er med årene faldet idet saltet udvaskes af regnvandet og pumpes bort gennem afvandingssystemet. Udvaskningen sker hurtigst på de højest liggende og de mest sandede arealer.

Saltindholdet har både betydning for udbredelsen af plantesamfund og for mulighederne for kreaturvanding. Erfaringerne viser at dyrene langsomt bliver forgiftet, hvis drikkevandets saltindhold overstiger 0,4%.

3.3.2 Sydvestre afvandingssystem

Klydesøen

Målet med vandstandshævnningen ved Klydesøen var at opnå det størst mulige areal med lavt vand (5-15 cm vandstand) - dog maksimalt med 120 ha vandflade på det nye lavvandede søområde ved Sydmøllevej.

Sensommervandstand

I perioden 15. juli til 1. september sænkes vandstanden til kote -2,60 for, at give kreaturerne adgang til at græsse tagrør langs søbredden. Dermed søges undgået, at lavtvandsarealerne gror til med tagrør.

Stemmeværker

I forbindelse med etableringen af Øresundsforbindelsen blev afvandingen syd for motorvejen omlagt, i den forbindelse blev der etableret tiltag, der sikrer at vandet bliver længere på arealerne. Ved Kalvebod Sti og ved Nihøj er der placeret stigningsbord. I forrige planperiode (2010-2014) er der ved pumpekanalerne ved Villahøj etableret stigningsbord, hvilket har medført store lavvandede arealer nord og syd for højen.

3.3.3 Sydøstre afvandingsystem

Vandstand	I sydøstre afvandingskanal er vandstanden holdt uændret omkring kote -2,5 meter. Denne kote sikrer tilstrækkelig afvanding i Pinseskoven, som i den laveste vestlige del ligger i kote -1,75 meter.
Opstemninger	I forbindelse med vandvendingen ved motorvejsanlægget blev der yderligere indbygget 4 stemmeværker i grøftesystemet nord for Kalvebod Sti.
Ørestad Syd	Vandet fra Ørestadsområdet ledes indtil videre mod vest i de hidtidige afvandingskanaler. Vandet fra Ørestad Syd, således til Søndre Pumpe, mens Ørestad City og Bella Kvarteret afvandes af Nordre Pumpe og Nordre landvandskanal.
Hejresøen	<p>Hejresøen blev dannet i 1991/92 ved en vandstandshævning i den sydlige lavtliggende (afgravede) del af afd. 468. Vandstanden reguleres ved et overløb i søens vestlige ende.</p> <p>Siden søen blev etableret, har tagrørs-bevoksningerne omkring søen bredt sig kraftigt på bekostning af arealet med åbent vand. I søens vestlige del, hvor vandstanden er omkring 1 meter, er der dog stadig åbent vand - især til gavn for svømmeænder og lappedykkere.</p>

3.3.4 Grundvandssænkning langs Øresundsforbindelsen

Øresundsforbindelsens motorvej og jernbane krydser Kalvebod Fæld under terræn. Placeringen under terræn medfører behov for konstant udpumpning af vand fra vej- og baneudgravningerne. Grundvandsstanden omkring Øresundsforbindelsen er således sænket med 3-5 meter. Effekten aftager med øget afstand til anlægget og er ikke længere målbar 500 m fra dette.

3.3.5 Ornitologiske interesser

Fuglelokalitet af international betydning	<p>Hele Kalvebod Fæld er af international betydning som fuglelokalitet, og delområde 3 og 4 er udpeget til EF-fuglebeskyttelsesområde af hensyn til ynglebestandene af "Liste I"-arterne: Mosehornugle, klyde, rørhøg og havterne. Endvidere er området udpeget som et nationalt, biologisk interesseområde.</p> <p>Klydesøområdets særlige værdi for fuglene skyldes bl.a., at området er beskyttet mod forstyrrelser forårsaget af færdsel. Området er meget vigtigt for ynglende og rastende vadefugle, som har behov for fugtige eller lavvandede fourageringsområder. De fleste vadefugle foretrækker områder med lav vegetation.</p>
Trækfugle	Kalvebod Fæld har især under efterårstrækket stor betydning som rasteplass for trækkende ande-, rov-, vade- og småfugle.
Overvintringslokalitet	Som overvintringslokalitet har området især betydning for skovhornugle og en række rovfuglearter - hyppigst ses tårnfalk, vandrefalk, havørn, musvåge, fjeldvåge og blå kærhøg, som bl.a. lever af områdets smågnavere.
Ynglefugle	Kalvebod Fæld har særlig betydning som yngleområde for vandfugle. F.eks.

yngher her en række vadefuglearter: strandskade, klyde (LC), stor præstekrave (LC), vibe (LC), dobbeltbekkasin (LC), rødben (LC) og sydlig alm. ryle (EN). I 2016 er brushøns vendt tilbage som ynglefugl efter over 30 års fravær. Af ynglende andefugle kan nævnes gråstrubet lappedykker, gravand og grågås samt - fåtalligt - skeand, krikand, knarand og atlingand (NT). Desuden er havterne og dværgterne på den kunstige ø, der i sidste planperiode blev etableret i Klydesø. Se bilag 7 opgørelse over ynglefugle 2017 udarbejdet af og for DOF-København.

Problemer og plejelementer

Vadefuglene havde i 1990'erne og starten af 2000'erne haft meget dårlig ynglesucces på Kalvebod Fælled, idet hovedparten af rederne bliver prædateret. Ph.d. Henrik Olsen påviste i sine forsøg på Kalvebod Fælled, at især ræve er den væsentligste prædator på vadefuglereder og -unger. Rævebestanden var sandsynligvis unaturligt høj som følge af de nærliggende boligområder med den (direkte og indirekte) fodring, der her typisk sker af "byrævene".

Prædationskontrol

Et delprojekt i EU Life-engfugleprojektet på Kalvebod Fælled var, at sikre at rævene ikke igen får en så begrænsende betydning for vadefuglenes ynglesucces. Derfor er der etableret 25 rævekunstgrave på Kalvebod Fælled, hvorfra det er mere effektivt at regulere rævene. Naturstyrelsen har en aftale med lokale jægere, der står for den løbende prædationskontrol.

Udtørring

Efter at skov og krat er fjernet fra de fleste afgræssede strandenge, er det største problem for vadefuglene, at engene ofte tørrer ud i de vigtige forårsmåned. Vandstandshævning ved punktvis grøfttilstopninger kan forsinke/mindske problemerne med udtørring af fourageringsområder for vadefuglene. Naturstyrelsen har derfor i samarbejde med Sund og Bælt A/S igangsat et projekt, hvor grundvand fra Øresundsmotorvejen pumpes ud på Ndr. Klapper. Projektet var klar til drift i foråret 2018.

Padder

Kalvebod Fælled er levested for 7 arter, hvortil kommer den måske forsvundne løgfrø (rødliste: V). I plejesammenhæng skal specielt de efterhånden fåtallige forekomster af grønbroget tudse (rødliste: V) og strandtudse fremhæves. Begge tudsearter er tilknyttet strandenge, idet de på forskellig vis er tilpasset livet i temporære, noget saltholdige og lysåbne vandsamlinger, der typisk opstår som følge af vinteroversvømmelser.

Grønbroget tudse

Indtil anlægget af Kalvebodmotorvejen blev påbegyndt i 1984 var den grønbrogede tudse talrig - især på den nordvestlige del af Kalvebod Fælled, hvor arten holdt til i kanalerne og i enkelte vandhuller. Nu er bestanden reduceret til nogle få individer ved Klydesøen, hvor dæmningen formentlig er et vigtigt fouragerings- og overvintringsområde for begge de sjældne tudsearter. Grønbroget tudse er knyttet til strandeng, hvor den lægger æg i vandsamlinger uden eller med meget sparsom vegetation omkring.

Strandtudse

Et konsulentfirma undersøgte området for strandtudser i 2014, hvor konklusionen viste, at der sandsynligvis ikke længere lever strandtudser på Kalvebod Fælled

Semiaquatic LIFE Naturstyrelsen er i 2015, i samarbejde med Københavns Kommune, indtrådt i Semiaquatic Life-projektet. Projektet skal skabe bedre vilkår for strandtudsen ved at der etableres større lavvandede vandhuller og etableres overvinteringssteder. Der er udsat strandtudser på Kalvebod Fælled i årene 2018-20.

3.4 Rekreative interesser

Publikumsundersøgelse På baggrund af en undersøgelse af friluftslivet på Kalvebod Fælled, foretaget af Københavns Universitet i 2014, er det totale besøgstal for Kalvebod Fælled beregnet til ca. 560.000 besøg om året.

Besøgstallet på Kalvebod Fælled er tidligere blevet bestemt for årene 1985-86, 1986-87 og 1987-88 (herefter benævnt: 1986, 1987 og 1988) med flg. resultat: 247.000; 424.000 og 473.000 årlige besøg. Sammenlignet med Naturstyrelsens øvrige arealer, så er antallet af besøgende på arealet højt og betegnes som "Intensiv anvendt skovområde".

Det forventes, at besøgstallet vil stige væsentlig de kommende år af flere grunde. Kalvebod er blevet en del af Naturpark Amager, og Ørestad er under kraftig udbygning, og der forventes 15.000 nye borgere tæt på Kalvebod Fælled

Organiseret brug Ovennævnte tal for den rekreative benyttelse af Kalvebod Fælled omfatter både organiseret og uorganiseret benyttelse. Det organiserede friluftsliv, som bl.a. tæller Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforening, DOF, Botanisk Forening, sportsklubber mfl., bidrager med en lang række naturaktiviteter

Naturcenter Amager Naturcentret er opført som et klyngebyggeri med to naturskoler, et Friluftshus (her kan brugerne leje cykler, båludstyr m.m. samt få vejledning i brug af området), en toiletbygning, en skovløberbolig, samt diverse depotbygninger – i alt ca. 1500 m² bebyggelse indenfor et areal på én ha. Traktørstedet Kalvebod Fælled er den seneste bygning, der blev taget i brug i foråret 2008. Traktørstedet er ejet af Naturstyrelsen, og drives af en forpagter.

Naturlegepladsen Himmelhøj I 2004 blev der mellem Vestamager Metrostation og Naturcenteret etableret naturlegepladsen Himmelhøj. Himmelhøj blev udført og skabt af kunstneren Alfio Bonnano og består af 3 delelementer, Amager arken, Insektskoven og Ildstedet

Naturvejledningen De to kommunale naturskoler betjener 0 – 18 års området, hvilket i praksis vil sige børneinstitutioner, folkeskoler og ungdomsuddannelser. I Friluftshuset er der ansat friluftvejleder, som formidler aktuelle naturemner for de uorganiserede brugere, familier, foreninger og turister, primært med det sigte at brugerne inspireres til egne aktiviteter.

3.4.1 Brugernes ønsker

Præference- Københavns Universitet har i 2014 gennemført en præferenceundersøgelse på

undersøgelse Kalvebod Fælled. Undersøgelsen viste, at publikum generelt er tilfredse med områdets store åbne vidder med græssende kvæg og naturværdier (96% er tilfredse eller meget tilfredse med området). En del af de adspurgte - især motionister og gående - var utilfredse med de store indhegnede områder og manglen på naturstier. Blandt cyklisterne var der ønske om at få flere veje asfalteret.

Endvidere optrådte følgende ønsker til områdets rekreative udvikling: flere skovområder, rigere flora, rigere fugleliv, mere stilhed, flere besøgende, flere bænke, bademuligheder langs kysten, flere læmuligheder, flere opholdsarealer til familiebrug og færre lige veje.

3.4.2 Ammunitionsrydning

Kalvebod Fælled blev indtil 1972 benyttet som øvelsesterræn af Forsvaret.

Hele Kalvebod Fælled blev ryddet for forsagere på overfladen ved udgangen af 2010, hvorefter der nu er tilladt færdsel i terræn, dog ikke Klydesøområdet der er lukket for færdsel i terræn af hensyn til fuglelivet.

Da der stadig kan være forsagere i jorden, er det ikke tilladt at grave i jorden.

3.4.3 Stier og publikumsfaciliteter.

Stier I forbindelse med åbningen af Kalvebod Fælled for offentligheden blev det eksisterende vejsystem udbygget. Siden er der løbende blevet anlagt flere stier, primært smalle grusstier.

Nye stier I forrige planperiode (2010-14) er der anlagt nye stier på Ndr. Klapper, i Fåsanskoven og i Pinseskoven. Dæmningsvej er blevet asfalteret med tilskud fra Vejdirektorats Supercykelstipulje. Den er i dag meget benyttet af de mange motionscykelister.

Fugletårne og -skjul I 2005 er der etableret 2 fugleskjul i rørskoven i Store Høj søen. I forbindelse med EU-Life engfugleprojektet er der i 2008 etableret et fugleskjul i grøften ved Sydmøllevej, umiddelbart ud for et område med lavt vand. Herfra er det muligt at opleve vadefugle, der fouragerer i det lave vand.

I 2013 er der etableret 3 fuglehuse på Kalveboddiget, hvor der er fin udsigt over Klydesø og Køge bugt.

Skiltning Skiltning i terrænet på Kalvebod Fælled følger de overordnede rammer for Naturstyrelsens skilteprogram.

Folder En vandretursfolder for området blev udgivet i 1984 og revideret flere gange siden, senest i 2010. Der er udgivet en lang række aktivitetsfoldere for området, som tager udgangspunkt i aktiviteter på arealerne. De distribueres fra Fri-luftshuset og via nettet.

Der er udgivet en samlet folder for Naturpark Amager på dansk og engelsk.

Hunde	På Kalvebod Fælled er der forbud mod at medtage løse hunde af hensyn til områdets dyreliv.
Fiskeri	Fiskeri er tilladt i alle søer og kanaler med undtagelse af Klydesø, samt i golfbanens interne vandsystem, hvor der er forbud mod lystfiskeri. I delområde 2 er fiskeri kun tilladt i Trekantssøen og i Nordre Landvandskanal.

3.4.4 Adgang til Kalvebod Fælled

Motorkørsel er ikke tilladt for brugerne af Kalvebod Fælled.

Bilister	Af figur 4 ses, at der findes P-pladser nær de fleste indgange. Parkeringsmulighederne vurderes generelt at være for begrænsede i betragtning af Kalvebod Fælleds stærkt stigende besøgstal og popularitet til friluftsliv. Udfordringen er størst ved p-pladsen på Otto Baches Allé / Finderupvej, der ofte er overfyldt i weekender.
Knallertkørsel	Fredningsbestemmelserne giver ikke mulighed for knallertkørsel i området.
Offentlige transportmidler	Mulighederne for, at komme til Kalvebod Fælled med offentlige transportmidler blev i oktober 2002 forbedret, da metro-forbindelsen mellem Københavns centrum og Otto Baches Alle var færdig. Mulighederne for, at benytte Kalvebod Fælled som udflugtsområde blev dermed stærkt forbedrede.

Figur 4. Adgangsveje til Kalvebod Fælled

Cyklister

En meget benyttet måde at transportere sig til Kalvebod Fælled på i dag er på cykel.

Der findes 3 regionale cykelruter på Kalvebod Fælled: sti nr. 16 ad Kanalvej, sti nr. 33 ad Reservatvej-Nihøjevej-Ellevehøjevej samt sti nr. 34 ad Kalvebod Sti.

I takt med at der er flere brugere af Kalvebod Fælled, herunder et stærkt stigende antal motionscyklister, oplever Naturstyrelsen et øget antal konflikter med de forskellige brugere.

Stigende rekreativ betydning

Brugernes benyttelse af Kalvebod Fælled forventes at være stigende både nærrekreativt og som regionalt udflugtsområde. Den nærrekreative benyttelse vil tiltage i takt med tilflytning til Ørestad. Kalvebod Fælleds betydning som regionalt udflugtsområde forventes øget. Naturpark Amager samarbejdet, med dets fokus på den rekreative udvikling, forventes også at have betydning for

den stigende brug af Kalvebod Fælled. Som det eneste naturområde i regionen byder Kalvebod Fælled på et storslået åbent landskab af strandenge og -overdrev med græssende kreaturer og en mangfoldighed af plante- og dyreliv.

Naturpark Amager

Udviklingsprojektet Naturpark Amager, med dens fokus på at skabe bedre muligheder for den rekreative brug af Kalvebod Fælled, forventes også at øge antallet af besøgende væsentligt i den kommende planperiode.

4. MÅLSÆTNINGER FOR DRIFTS- OG PLEJETILTAG

Overordnet fredningsformål Da Kalvebodkilen og herunder Kalvebod Fælled i 1990 blev fredet, var det overordnede fredningsformål:
“at sikre en opretholdelse og muliggøre en forbedring af de biologiske og landskabelige værdier, der er knyttet til området, samt at fastholde og regulere almenhedens ret til færdsel i området og dets anvendelse til fritidsformål i øvrigt.”

Overordnede driftsmål Det er Naturstyrelsens langsigtede biologiske mål, at vedligeholde arealet med strandengslignende vegetation på Kalvebod Fælled.

I Naturstyrelsens drift af Kalvebod Fælled skal udvikling af befolkningens brug af området - jf. fredningsformålet - indgå som et vigtigt og sideordnet element til de biologisk begrundede plejetiltag.

Et delmål ved tilrettelæggelsen af brugen er, at stier, anlæg og deres placering i videst muligt omfang skal bidrage til at modvirke konflikten mellem de enkelte brugergrupper. F.eks. kan der anlægges stier for gående parallelt langs de stier, som hurtigt kørende brugere benytter, f.eks. Kanalvej og Kalvebodsti.

Ved administrationen af området prioriteres det højt at udvikle befolkningens brug af hele Kalvebod Fælled, således at der bliver et udbredt kendskab til arealets kvaliteter, og så der sikres bred opbakning til den beskyttelsespolitik, som er udmøntet i fredningen af området.

4.1 Delområde 2

Fredningsafgørelsen I fredningsafgørelsen nævnes specifikt, at der kan anlægges en golfbane på betingelse af, at almenheden sikres adgang til gående færdsel på banen.

Der kan endvidere jf. § 10 tilvejebringes de publikumsfaciliteter, som er nødvendige for områdets rekreative anvendelse, forudsat at faciliteterne er beskrevet i en færdig plejeplan.

Naturstyrelsens mål Delområdet skal i planperioden plejes i det omfang det er nødvendigt.

I kapitel 5 findes nærmere retningslinjer for den rekreative udvikling af arealet omkring golfbanen, samt plejetiltag der skal sikre de botaniske værdier i området.

Driftsmålet for fredskovsområderne er blandet løvskov, fortsat med betydeligt indslag af birk.

4.2 Delområde 3

Fredningsafgørelsen Ifølge § 11 kan der etableres:
Opholdsarealer for brugerne og publikumsfaciliteter, som er nødvendige for områdets rekreative benyttelse. Desuden kan der plantes løvtræer i delområdets vestlige del langs motorvejen, forudsat at de enkelte tiltag er beskrevet i

en færdig plejeplan.

Naturstyrelsens mål

Delområdet opdeles i tre zoner, som fremgår af **Plejekort 1**. Generelt for alle zoner er, at Naturstyrelsen ønsker at forbedre de rekreative tilbud bl.a. ved anlæg af nye stier, opholdsarealer m.m.

I zone 3.1 (Fasanskoven m.v.) er det langsigtede driftsmål at opnå en blandet løvskov med hovedvægt på birk med indblanding af andre løvtræarter f.eks. vintereg. Fredningens mulighed for supplerende tilplantning anvendes i det omfang det er hensigtsmæssigt, ligesom der i tråd hermed generelt ikke gribes ind mod successionen fra krat og åbne biotoper til skov. Skovbevoksningerne udformes med henblik på at sikre den bedst mulige afskærmning af motorvejene mod nord og vest.

I zone 3.2 (Nordre Klapper) er driftsmålet at sikre området som græsningseng. Naturstyrelsen kan lade dele af strandengene nærmest Kanonvej, overgå til høslæt i stedet for afgræsning. Dels for at fremme botaniske interesser, og dels for at fremme den rekreative brug af delområdet.

I zone 3.3 vil de rekreative udviklingsmuligheder blive vægtet højt. Hele delområdet danner grænse til bydelen Ørestad Syd, og bliver derfor nærrekreativt område for rigtig mange af de nuværende og kommende beboere.

4.3 Delområde 4

Fredningsafgørelsen

I fredningsafgørelsen er det fastslået, at fredningsformålet for delområde 4 “i første række er at bevare og pleje disse arealer som et naturområde til gavn for plante- og dyrelivet, herunder navnlig fuglelivet”.

Af § 12 fremgår det, at der kan etableres hytter og primitive overnatningsanlæg i Pinseskoven, publikumsfaciliteter ved indgangen ved Finderupvej, fugletårne på hensigtsmæssige steder, og udføres vandstandshævninger eller saltvandsindtag forudsat, at de enkelte tiltag er beskrevet i en færdig plejeplan.

Naturstyrelsens mål

Naturstyrelsen finder derfor, at der som hidtil bør gennemføres en naturplejeindsats for at begrænse tilgroningen. Dette skyldes at:

- de biologiske interesser iflg. fredningen skal tillægges særlig vægt
- områdets strandenge og overdrev rummer store naturværdier

I overensstemmelse med fredningsformålene kan Naturstyrelsens overordnede drifts- og plejemål for delområde 4 således opstilles i følgende tre punkter:

a) *Det åbne landskab bevares*

Bevoksningerne med skov og krat skal indgå som et begrænset element i området - maksimalt i den udstrækning, som fandtes ved fredningen i 1990.

b) *Naturpleje*

At fortsætte plejen af de lysåbne naturtyper, herunder strandengene og -overdrevene med tilhørende karakteristisk flora og fauna, bl.a. af hensyn til delområdets værdi som yngle- og rasteplass af national og international betydning for eng- og vandfugle.

c) Tiltrække brugerne

At gøre Kalvebod Fælleds naturkvaliteter tilgængelige og regionalt tiltrækkende for Hovedstadens befolkning, idet den rekreative benyttelse skal udbygges under hensyntagen til naturværdierne.

5. KONKRETE TILTAG I DELOMRÅDE 2

I dette kapitel omtales de tiltag, som i medfør af denne plejeplan (og under henvisning til fredningsbestemmelsernes § 7) kan eller skal udføres i delområde 2 i planperioden.

Delområde 2 omfatter i alt 183 ha. Skydebaner lægger beslag på 50 ha. Golfbanen lægger beslag på ca. 50 ha. Resten af arealerne er fortrinsvist eng og krat m.v. (ca. 80 ha) samt skov.

Golfbane

Anlægget er reguleret ved lokalplannr. 377.

Nedenstående retningslinjer gælder for drift af golfbanen i den del af delområde 2, der ligger mellem jernbanen, Selinevej og Vejlands Allé, jf. **Plejekort 1**. Retningslinjerne sikrer, at der tages de fornødne hensyn til andre interesser i delområdet.

Dræning af arealet er begrænset til det nødvendige for anlægget af golfbanen, således at de mellemliggende naturarealer bevarer deres karakter af fugtige biotoper.

- Offentligheden skal fortsat have fri adgang til alle arealerne. Brugernes adgang skal etableres i overensstemmelse med lokalplanen.
- Der kan indrettes mindre stier i de områder, hvor der ikke er golfbane.
- Arealer med botaniske interesser, uden for fredsskovarealerne kan holdes fri for træer og buske ved slåning eller høslæt.
- Diget langs nordsiden af togbanen kan hæves for at sikre togforbindelsen imod oversvømmelser ved ekstremt højvande i Kalvebodløbet.
- Der kan etableres opholdssteder for naturbesøgende imellem golfbanespillearealet, herunder opførelse af f.eks. bålhuse og grillsteder (bilag 3).

Skydebanerne

Skydebanerne forventes i planperioden opretholdt med den nuværende funktion.

Hundetræningsbanen

Hundetræningsbanen kan i planperioden, overgå til offentligt hundelufterområde, når lejemålet med hundeklubben udløber.

Der kan etableres en cykelsti fra Selinevej langs nordsiden af motorvejen til Kanonvej (bilag 2).

Botaniske hensyn

Plejen vil derfor bestå i punktvis nedskæring af krat efter behov, høslæt eller anden pleje.

Engen ud mod Center Boulevard skal fortsat plejes med slåning, der tilgodeser botaniske interesser. Der skal fortsat bekæmpes invasive arter som f.eks. canadisk gyldenris og bjørneklo på naturarealerne.

Adgangsforhold

Gående og cyklendes adgang fra øst forbedres i perioden ved gennemførelse af de i lokalplanen nævnte adgangsveje.

Der kan anlægges en bro over Vejlands Alle, der forbinder Amager Fælled med Kalvebod Fælled (Bilag 3).

Grøfter

Naturstyrelsen er forpligtiget til at modtage vand i dets naturlige løb fra Bellacenter kvarteret og Ørestad City, herunder pligtig at tåle oprensning af organisk materiale.

Lystfiskeri

Der kan anlægges lystfiskerplatforme ved Trekantsøen (bilag 3). Platformene anlægges så de akkurat flugter med rørskovbevoksningen. Der kan samtidig etableres opholdspladser på diget med bordebenke og bålpladser.

6. KONKRETE TILTAG I DELOMRÅDE 3

I dette kapitel omtales de tiltag, som i medfør af denne plejeplan (og under henvisning til fredningsbestemmelsernes § 7) kan eller skal udføres i delområde 3 i planperioden.

Delområde 3 omfatter ca. 340 ha arealer med skov, krat og enge.

6.1 Forbedringer for friluftslivet

Åbner naturstier	Der vil i planperioden blive forsøgt, at forbedre friluftslivets muligheder for at færdes gennem delområde 3, ved etablering af flere stier.
	Naturpark Amager projektets forslag om udviklingen af byranden herunder etablering af ny hovedindgang ved Arena kvarteret og Asger Jorns Alle kan igangsættes i planperioden.
Adgangsforhold	I perioden kan der anlægges et antal adgangsstier fra Ørestad Syds vestgrænse til Kanonvej.

6.2 Zone 3.1: Fasanskoven m.v.

Fasanskoven på ca. 55 ha er beliggende i den nordlige og vestlige del af delområde 3 (og rækker et stykke ind i delområde 4, til Birkedam). Skoven er opstået ved naturlig tilgroning, med birk som hovedtræart og en væsentlig andel pilekrat på fugtigere arealer - specielt i den nordlige og østlige del af skoven.

Naturlig tilgroning	På alle lysåbne arealer i zone 3.1, der er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3, kan plejemyndigheden rydde tærer og buske, så der ikke sker yderligere tilgroning.
Rekreative hensyn	I perioden kan der udvikles friluftsfaciliteter, der øger den rekreative udnyttelse af området, herunder etablering af et MTB-spor. Sporet anlægges så konflikter med andre brugere minimeres.
	Skoven plejes med hovedvægt på de rekreative og naturmæssige interesser. Bevoksningerne på tør bund fastholder/accentuerer det lysåbne skovbillede med bredkronede træer (birk, asp, eg m.v.). På fugtig bund findes i dag en blandet kratvegetation med pil, tørst og spredte birk. De fugtige arealer overlades til naturlig udvikling i 5-årsperioden.
	Der kan anlægges smalle grusstier i delområdet i perioden (bilag 2).

6.3 Zone 3.2: Nordre Klapper

Pleje	<p>Naturstyrelsen vil så vidt muligt fortsætte den igangsatte plejeindsats med henblik på at holde landskabet åbent og styrke oplevelsesmulighederne for det almene friluftsliv. Der kan etableres 2 læskure til husdyr i stil med de skure der står ved Kanalvej (bilag 4).</p> <p>Området søges derfor plejet som åbne enge og overdrev.</p> <p>Den østlige del af delområdet kan overgå til pleje med høslæt i perioden (arealet mellem grøblerenden og Kanonvej).</p>
Hensyn til padder	<p>Levevilkårene for padderne kan yderligere forbedres ved etablering af mindre lavvandede padedamme. De eksisterende stikgrøfter kan lukkes, og ændres i profil så de bliver betydeligt bredere, mindre dybe og får et mere naturligt præg.</p> <p>Der kan etableres stier over engene så publikums færdsel forbedres (bilag 2).</p>
Brugerne	<p>Der kan etableres opholdssteder for brugerne ved Nordre klapper. Det skal indrettes så det ikke virker skæmmende i landskabet (bilag 3).</p> <p>Der kan indrettes faciliteter til brugerne i området ved Store Høj.</p>

6.4 Zone 3.3: Arealet mod øst

Vegetationspleje	<p>På alle lysåbne arealer i zone 3.3, der er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3, kan plejemyndigheden rydde tærer og buske, så der ikke sker yderligere tilgroning. Der kan efterlades partier af krat, for at tilgodese muligheden for, at der fortsat kan være egnede levesteder for nattergal.</p>
Friluftsliv	<p>For at sikrer brugeradgang til Kalvebod Fælled fra Ørestad kan der i perioden, etableres et antal låger i hegnet. Lågerne forbindes med Kanonvej med stier.</p> <p>Der kan i perioden anlægges tiltag for brug af arealet, f.eks. åbne fællede, naturlegepladser, bålsteder, bålhuse, stier og forbedrede nye indgange m.m.</p> <p>De tiltag, der bliver enighed om i regi af Naturpark Amager om udvikling af byranden, kan etableres i delområdet, f.eks. opholdsarealer, åbne fællede, naturlegepladser, hovedindgange ved Asger Jorns Alle og Arenakvarteret, bålhuse m.m. (bilag 3)</p>
Afvanding	<p>De grøfter, der modtager overfladevand fra Ørestad Syd, kan omlægges i perioden, så de dels får et mere naturligt forløb, og dels gøres betydeligt lavere og bredere, til gavn for flora og fauna. Der kan ryddes et tracé fra HOFOR's udledning af rensset vejvand ved Asger Jorns Allè, til grøften ved Kanonvej. Der kan samtidig laves en mindre fordybning i terrænet, der leder vandet i den rigtige retning, dog ikke i en form, der har udtryk af vandløb, men på en måde så naturtypen ikke ændres.</p>

7. KONKRETE TILTAG I DELOMRÅDE 4

I dette kapitel omtales de tiltag, som i medfør af denne plejeplan (og under henvisning til fredningsbestemmelsernes § 7) kan eller skal udføres i delområde 4. Desuden skitseres mere generelle retningslinjer for naturplejen.

Delområde 4 omfatter ca. 1620 ha, domineret af strandeng, vådområder samt krat og skov.

7.1 Overordnet prioritering

Arealerne nord for Svenskeholmvej og Pinseskoven, der er tættest på indgangene til Kalvebod Fælled, vil i det omfang, der er resurser, blive udviklet så der kommer flere tiltag til gavn for brugerne, herunder nye stier og opholdspladser for besøgende. Længs Kalveboddiget kan der indrettes faciliteter, der forbedre befolkningens mulighed for, at bruge det blå element.

Der vil fortsat være stor fokus på, at forbedre forholdene for flora og fauna i delområdet, med særlig fokus på forholdene for vand- og vadefugle.

7.2 Vegetationspleje i de åbne områder

I dette afsnit findes generelle retningslinjer og overvejelser vedr. vegetationsplejen (især græsning) af de åbne områder, først og fremmest strandeng. Delområdet opdeles i syv zoner, for hvilke der opstilles mere specifikke retningslinjer for planperiodens vegetationspleje.

7.2.1 Målsætninger

Målsætning med vegetationspleje

Naturstyrelsens målsætning med vegetationsplejen er som nævnt i **afsnit 4.3** at sikre strandenge og strandengsoverdrev. Den hertil påkrævede intensive pleje defineres derfor som *vadefuglegræsning* (især til gavn for ynglende rødben, viber, præstekraver, brushøns, ryler og strandkader), hvor arealerne holdes som "kortklippet" strandeng. Det tilstræbes, at der ikke udbindes dyr på strandengene ned til Klydesø, op på strandengene nord og syd på Villahøj, før efter den 15. juni. Naturstyrelsen kan enkelte år, foretage en tidligere udbinding, såfremt det vurderes at engene er under tilgroning med bjergørhvene.

Rørsump

De eksisterende rørsumpe kan udgøre en undtagelse fra ovennævnte princip derved, at bl.a. "Liste 1-arten" rørhøg er afhængig af rørskov.

Anlæg

I planperioden kan der i fornødent omfang etableres fangfolde og læskure (af samme tilsnit som de eksisterende) i det omfang, græsningsstrategien nødvendiggør det (bilag 4). Desuden kan der etableres fugleskjul, boardwalk, blå støttepunkter, badebroer m.m. ved dæmningen (bilag 2 og 3).

Grøfter

De eksisterende stikgrøfter i hele delområde 4 kan lukkes, og ændres i profil så de bliver betydeligt bredere, mindre dybe og får et mindre lige præg.

Tårnby Kommunes
arealer

I delområde 4.9 syd for Frieslandsvej vedligeholdes strandengen ved afgræsning samt efter behov ryddes/beskæres evt. tilgroning med træer/buske og tagrør

7.3 Skovbevoksninger

Pinseskoven

Følgende retningslinjer gælder for Pinseskoven:

- Der udføres ikke førstlige tiltag af nogen art (hugst, sankning, plantning, jordbearbejdning, gødskning eller afvanding). Dog kan enkelttræer, som vurderes at være til fare for brugerne eller som blokerer befæstede veje, nedskæres.
- Ekstensiv græsning er ønskelig, sådan at det bliver kreaturerne, der skaber og vedligeholder skovbrynet samt opretholder eller danner lysninger i skovområdet. Den ekstensive græsning af den vestlige del i sammenhæng med Klydesøens bredzone opretholdes.
- Udpegningen til urørt skov er ikke til hinder for, at dele af området påvirkes eller oversvømmes i forbindelse med vandstandshævning ved naturgenopretning.
- Skovens grøftesystem kan opretholdes, men grøfterne oprensnes ikke.
- Græsningsdyr har adgang til skovens østkant m.h.p. via ekstensiv græsning at vedligeholde skovbrynet, samt om muligt opretholde eller danne lysninger i skovområdet.
- Skovens grøftesystem opretholdes, men grøfterne oprensnes ikke.
- Skovene kan udbygges med nye stier (bilag 2).

Fasanskoven ved Bir-
kedam

Bevoksningen plejes ligesom zone 3.1, Fasanskoven.

De øvrige birkebevoksninger indgår i græsningsfoldene. Bevoksningerne giver læ for dyrene,

7.4 Hydrologiske forhold

7.4.1 Generel fugtighed

Hele området er drænet gennem et stort antal stikgrøfter, hvilket resulterer i at strandengene tørrer ud tidligt på sommeren i tørre år. Den tidlige udtørring er til ulempe for såvel ynglende vadefugle som strandengsfloraen og det tilhørende insektliv.

Ændring af profil

I denne plejeperiode kan profilen på de eksisterende grøfter ændres, så de bliver bredere og ikke så dybe som tilfældet er i dag. Dette vil gavne især strandtudse og grønbroget tudse på bekostning af skrubtudse.

Stemmeværker

Naturstyrelsen kan opsætte stemmeværker i pumpekanalerne.

Paddehuller

I planperioden vil styrelsen etablere nye lavvandede, soleksponerede paddehuller à op til ca. 1500 m² på et eller flere steder, hvor det forventes at være til

gavn for de sjældne padder.

Vandhuller ved naturcentret

De eksisterende vandhuller ved Naturcentret benyttes i stort omfang til forskellige former for naturundervisning af børn. Såfremt Naturstyrelsen vurderer, at der er behov for at udvide antallet af paddehuller ved Naturcenteret til undervisningsbrug, er området mellem Kanonvej og Granatvej velegnet, og der kan i perioden anlægges 1-2 nye huller.

7.4.2 Klydesøen

Fastlæggelse af vandstand

Vandstanden fastlægges til det niveau, der i november 1997 blev aftalt med Københavns Lufthavne A/S (CPH).

Med det til enhver tid værende forbehold fra CPH (vedr. regulering ved uventet udvikling i områdets fugle) opretholdes i planperioden den nuværende indstilling af pumpen til kote -2,40.

Efterårssænkning af vandstanden

I en periode efter ynglesæsonen indstilles pumpen til kote -2,60, så vandstanden sænkes for at give kreaturerne øget adgang til at nedgræsse og nedtræde tagrørsbevoksningerne, så søens bredder ikke lukker til i tagrør. Sænkning af vandstanden vil som udgangspunkt være fra den 15. juli til 1. september. Der kan eksperimenteres med både vandstand og periodelængde med henblik på at nå det bedste resultat.

Nye øer

Naturstyrelsen kan anlægge nye øer i Klydesø ved påkørsel af jord, der f.eks. bliver i overskud ved etablering af paddevandhuller.

7.4.3 Hejresøen

Søen er naturligt afgrænset af skrænter og afvandes gennem et rør.

Der stiles mod et søareal i hele det lavtliggende område. Dette er nået ved kote -1,80 i overløbet.

7.5 Tiltag for brugerne

Benyttelse og beskyttelse

Naturstyrelsen vil arbejde for en fortsat udbygning af delområdets brugerfaciliteter efter afvejning mellem benyttelse og beskyttelse.

Kalvebod Fælleds størrelse betyder, at der er gode muligheder for at styre brugernes færdsel til de arealer, der kan tåle en stor besøgsintensitet, og bort fra mere sårbare områder (ynglelokaliteter, sjældne planter m.v.) Dette skal indtænkes ved etablering af stier og faciliteter.

7.5.1 Naturcenter Amager

Naturcenteret skal fortsat være en væsentlig indgang til området, og skal løbende udvikles i forhold til det stigende antal besøgende, der forventes.

Himmelhøj	Kunstneren Alfio Bananno skabte i 2004 naturlegepladsen Himmelhøj. Himmelhøj består af tre selvstændige elementer, Amager Arken, Insektskoven og Ildstedet.
	Naturstyrelsen kan udvide naturlegepladsen med yderligere to elementer i samme stil som de eksisterende.
Naturpark Amager Ny indgang	Der kan etableres en ny hovedindgang ved indgangen fra Ørestad Boulevard, der skal understøtte den rekreative brug af det fredede område. Naturparkplanens (bilag 5) ide om byranden, med etablering af faciliteter, der understøtter den rekreative brug af det fredede område kan iværksættes i planperioden.

7.5.2 Strandoverdrevet i øst.

I planperioden kan der etableres nye stier til afveksling af brugernes ture i området.

En til to større hovedstier øst/vest over arealet kan etableres i perioden (bilag 2).

Der kan laves midlertidige faciliteter i tilknytning til aktiviteterne på Naturcenteret. Faciliteterne må ikke virke skæmmende i landskabet.

Af æstetiske grunde bevares vegetationen af tjørn i et smalt bælte langs Kanalvej.

7.5.3 Koklapperne

I starten af 2018 blev et hydrologiprojekt, der skal lede grundvand fra Øresundsmotorvejen ud på strandengene, taget i drift. Der kan etableres faciliteter i området, der formidler områdets naturværdier, herunder etablering af fugleskjul ved skydehøjene. Anlæggene udformes så forstyrrelser af fuglelivet minimeres.

Der kan etableres stier ind over strandengene for at styre brugernes færdsel i området (bilag 2).

7.5.4 Svenskeholm og Klydesøområdet

Der kan der anlægges publikumsfaciliteter, herunder bålhuse, i området. Der kan etableres en shelter ved Birkedamssøen. Der kan etableres fugleskjul og boardwalk i Birkedamssøen, og boardwalk med tilhørende fugleskjul ved Klydesø (bilag 3). Anlæggene udformes så forstyrrelser af fuglelivet minimeres.

Naturpark Amager
Blå støttepunkter

Naturparkplanen omtaler etablering af et antal blå støttepunkter på dæmningen, der skal underbygge befolkningens mulighed for at opleve havet. Projekterne kan igangsættes i perioden (bilag 3). Anlæggene udformes så der tages hensyn til fuglelivet

Stier Der kan etableres stier ind over strandengene for, at styre brugernes færdsel i området (bilag 2).

7.5.5 Pineskoven og Hejresø

Skoven er egnet til friluftaktiviteter. Indretninger som sheltere, bålhuse, bålpladser o.l. kan etableres i perioden. Der kan anlægges cykel- og gangstier i Pineskoven (bilag 2 og 3).

8. HØRINGSSVAR.

Plejeplanen for delområderne 2, 3 og 4 på Kalvebod Fælled har været i offentlig høring i perioden fra den 12. februar 2018 til den 9. april 2018. Der er kommet indlæg fra 6 forskellige parter.

Der er kommet høringssvar fra følgende:

1. CPH
2. Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
3. Dansk Botanisk Forening
4. Københavns Kommune
5. Danmarks Naturfredningsforening
6. DOF København

Generel bemærkning til høringssvarene.

Flere af høringssvarene gør opmærksom på, at nogen af de foreslåede initiativer også kræver dispensation fra anden lovgivning, f.eks. Naturbeskyttelseslovens § 3. Denne plejeplan forholder sig udelukkende til fredningen og de formål, der er fastsat i fredningen. Naturstyrelsen vil inden nye tiltag iværksættes, indhente de fornødne tilladelser vedr. anden lovgivning, hvis dette vurderes nødvendigt.

8.1 Bemærkninger til de enkelte høringssvar

1. CPH

CPH gør opmærksom på den strategi, der lokalt er lagt, med at skabe mest mulig ro for rastende fugle, især gæs, så de opholder sig på det fredede areal, i stedet for på landbrugsarealer tæt på lufthavnen. Henviser til samarbejdet i CPH Wildlife Community Management Forum.

Plankonsekvens:

Høringssvaret har ingen planmæssige konsekvenser

2. Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen

Trafik-, Bygge-, og Boligstyrelsen gør opmærksom på fredningens bestemmelser om, at Miljø- og Fødevarerministeriet, kan tillade foranstaltninger til bekæmpelse af fuglelivet af hensyn til flyvesikkerheden i Kastrup lufthavn.

Henviser til samarbejdet i CPH Wildlife Community Management Forum.

Plankonsekvens:

Høringssvaret har ingen planmæssige konsekvenser.

3. Dansk Botanisk Forening

Dansk Botanisk Forening ønsker, at der skal afgræsses i zone 3.1 og der i zone 3.3 (Byranden) ikke skal foretages forbedringer for friluftslivet på bekostning af naturværdierne.

I delområde 4 foreslås det, at der foretages botaniske undersøgelser, inden der graves nye paddehuller

Foreningen foreslår, at den nuværende naturpleje med husdyr i sommergræsning ændres til en open ended naturforvaltning, hvor naturen slippes løs, uden dog at komme med forslag til hvilke dyr, der skal udsættes.

Plankonsekvens:

Høringssvaret har ingen planmæssige konsekvenser.

Fredningens § 11 "Plejemyndigheden kan i delområde 3 tilvejebringe – eller tillade, at der tilvejebringes – opholdsarealer for almenheden og øvrige publikumsfaciliteter, som er nødvendige for områdets rekreative anvendelse,," Plejeplanens forslag til tiltag for friluftslivet, skal ses i lyset af fredningens formål med delområdet.

Naturstyrelsen foretager vegetationsundersøgelser inden nye tiltag, herunder ved anlæg af nye paddehuller

I forbindelse med fredningen blev det fastslået, at den nuværende fordeling mellem skov og lysåben natur ikke må ændres. En open ended forvaltning vil derfor være i strid med fredningens formål og kræver derfor en ændring af fredningen.

4. Københavns kommune.

Københavns kommune foreslår, at plejeplanens forslag om etablering af "åbne fællede" i delområde 3.3, ændres til "boldfællede".

Kommunen skriver desuden, at planens formulering på side 17 om modtagelse af overfladevand "indtil videre" skal slettes.

På plejeplanens s. 13 står der vedr. Københavns Kommuneplan at "Kalvebod Fælleds delområde 2 og 3 er i kommuneplan 2015 udpeget til regionalt friluftsområde." Dette er ikke korrekt. Kommuneplan 2015 indeholder ikke områdespecifikke udpegninger til friluftsliv. Området er derimod udlagt som "naturbeskyttelsesområde", under kategorien Natur og Fritid.

Der står desuden følgende: "Fingerplan 2017 har udpeget området til biologisk kerneområde, sårbart naturområde, landskabeligt interesseområde og regionalt friluftsområde (omfatter dog ikke Klydesøområdet). Endvidere er området udpeget til at være af begrænset drikkevandsinteresse.)" Disse udpegninger kan vi ikke finde grundlag for i Fingerplan 2017.

Plankonsekvens:

Naturstyrelsen finder ikke grund at ændre "åbne fællede" til "boldfællede", da boldfællede kan rummes i den valgte formulering.

Naturstyrelsen fastholder formuleringen på side 17 om modtagelse af overflade vand.

Teksten om kommuneplan og Fingerplan 2019 tilrettes.

5. Danmarks Naturfredningsforening (DN).

DN ønsker, at der i planen indføres, at der ikke må gødes eller benyttes pesticider i forbindelse med driften af golfbanen i delområde 2. Desuden må der kun indplantes hjemmehørende arter i forbindelse med nyplantninger. Ved skydebanerne skal der være mulighed for at forhøje voldene, for at mindske støjgejerne.

DN ønsker, at der skal afgræsses i zone 3.1, og gerne helårsgræsning, og der i zone 3.3 (Byranden) ikke skal foretages forbedringer for friluftslivet på bekostning af naturværdierne.

I delområde 4 foreslår DN, at der foretages botaniske undersøgelser, inden der graves nye paddehuller

Plankonsekvens:

Høringssvaret har ingen planmæssige konsekvenser.

Brug af gødning og pesticider følger de retningslinjer, der er for drift af golfbaner på Naturstyrelsens arealer generelt. Det betyder, at der er forbud mod brug af pesticider og krav om reduceret brug af gødning, i forhold til normen. Der tillades i forvejen kun plantning af hjemmehørende arter i det begrænsede omfang der plantes omkring golfbanen. Plejeplanen kan ikke indføre bestemmelser om, at der må køres jord på det fredede område, det er fredningsnævnets afgørelse. DN's forslag om, at forhøje støjvoldene omkring skydebanerne kan derfor ikke umiddelbart imødekommes.

Fredningens § 11 "Plejemyndigheden kan i delområde 3 tilvejebringe – eller tillade, at der tilvejebringes – opholdsarealer for almenheden og øvrige publikumsfaciliteter, som er nødvendige for områdets rekreative anvendelse,," Plejeplanens forslag til tiltag i delområde 3, skal ses i lyset af fredningens formål med delområdet.

Naturstyrelsen foretager vegetationsundersøgelser inden nye tiltag, herunder ved anlæg af nye paddehuller.

6. DOF København

Generelt udtrykker DOF bekymring om, at de rekreative tiltag, som f.eks. nyanlæg af stier, går ud over det beskyttelsesmæssige interesser der er på det fredede område.

I delområde 2 ønsker DOF, at engen ud mod Center Boulevard plejes med høslæt, hvor det afslåede materiale fjernes fra arealet. Generelt har DOF et ønske om, at det afslåede materiale fjernes, når slåning benyttes som metode i naturplejen på de lysåbne naturtyper.

I delområde 3.2 ønsker DOF en målrettet forvaltning for tredækker, så der ved eventuelt slåning tages hensyn til habitatkrav.

I delområde 3.3 ønsker DOF, at der efterlades pilekrat i området, så der forsat er levesteder for nattergal.

I delområde 4 udtrykker DOF meget bekymring for 2 stier der er markeret på bilag 4, og en generel bekymring for anlæg af stier, der kan øge forstyrrelsen af fugle på engene.

Bilag 3 er der markeret et støttepunkt nordvest for Villahøj, hvilket giver anledning til bekymring for forstyrrelse af fuglelivet i søen nord for Villahøj. Desuden ønsker DOF ikke et støttepunkt ved Svenskehøj, men ser den hellere placeret syd for Svenskeholmvej i birkelunden vest for Granatvej.

Den foreslående boardwalk og medfølgende fugleskjul ved Klydesø giver ligeledes anledning til bekymring for forstyrrelser.

For at begrænse forstyrrelserne ved de vigtigste områder foreslår DOF, at der indføres et forbud mod fladefærd på engene nord og syd for Villahøj i yngletiden (1.april- 15. juli), og der generelt skiltes ved indgange med henstilling til de besøgende om kun, at færdes på stier og veje i yngletiden.

Desuden har DOF nogle bemærkninger til ordvalget i afsnittet om vegetationspleje, og ønsker om udvidelse af engarealet med "blå bånd", indskrevet vejledende datoer for udbinding ind i planen og undlade at fraehgne grøfter og kanaler, hvor det er muligt.

Vandstandsreguleringen i Klydesø foreslås ændret, så vandstanden sænkes fra 15. juli til 1. september, i stedet som i dag fra 1. august til 1. oktober, af hensyn til trækkende vadefugle.

Desuden har DOF forslag til tilføjelser i teksten om status for det fredede område.

Der ønskes indskrevet i plejeplanen, at tiltag der kan imødegå problematikken med løse hunde skrives ind i plejeplanen.

DOF er positiv overfor forslagene om etablering af nye fugleskjul, og tilbyder at være behjælpelig med ekspertise til udformning og placering. Ønsker forbedringer af fugleskjulet ved Sydmøllevej.

De blå støttepunkter ønskes indrettet, så der tages nødvendigt hensyn til fuglelivet.

MTB-ruten i delområde 3.1. skal anlægges, så konflikter med de øvrige brugere undgås.

Endelig vil DOF gerne have en uddybning af plejen i Pinseskoven, der nu er udlagt til urørt skov, i forbindelse med regeringens naturpakke.

Plankonsekvens:

Ved anlæg af stier og andre anlæg til betjening af brugere af området på det fredede område, skal der udover, at være beskrevet i denne plan, ofte også indhentes tilladelse fra anden lovgivning. Her vil der blive foretaget en helhedsvurdering i forhold den til enhver tid gældende lovgivning der regulerer beskyttelse af naturen.

Engen ud mod Center Boulevard i delområde 2, er på nuværende tidspunkt i en naturgenopretningsfase hvor den vedagtige opvækst bliver bekæmpet ved slåning. Når denne fase er overstået, er det planen at der skal tages høslæt på engen, hvilket også fremgår af planen.

Naturstyrelsen ønsker som udgangspunkt ikke at slå vegetationen i det område i delområde 3, hvor tredækkeren har spillet i en del år. Slåning af vedagtig opvækst vil kun blive foretaget i det omfang, at kreaturerne ikke kan forhindre successionen mod krat og skov, hvilket er gældende for alle de lysåbne afgræsede arealer.

Naturstyrelsen vil i delområde 3.3 efterlade partier med krat, så nattergalen stadig vil have egnede levesteder. Dette indskrives i planen.

De markerede stier på bilag 4 er en fejl, da Naturstyrelsen ikke har planer om stier der. Det vil blive rettet på bilaget.

Støttestøttet på bilag 3 nordvest for Villahøj er en fejl på kortet, da Naturstyrelsen ikke har planer om anlæg der. Det vil blive rettet på bilaget. Støttestøttet på Svenskehøj vil blive indrettet, så forstyrrelserne af fuglelivet bliver minimeret, og i tæt dialog med DOF og Naturparkrådet. Boardwalk og fugleskjul ved Klydesø vil ligeledes blive indrettet på en måde så forstyrrelserne, fra brugerne der skal opleve fuglene tæt på, bliver minimeret. Dette indskrives i planen

DOF's ønske om regulering af fladefærdslen på engene omkring Villahøj i fuglenes yngletid er ikke omfattet af denne plan, da regulering af færdslen er reguleret i via Amager vildtreservatbekendtgørelsen, og ikke igennem fredningen. Naturstyrelsen er indstillet på, at arbejde for en regulering, som led i en samlet plan, hvor der skal ses på det samlede forstyrrelses ved de nye initiativer der er i planen.

Udbinding af kreaturer efter en vejledende datoer der er indskrevet i planen. Naturstyrelsen er indstillet på, at der indskrives vejledende udbindings datoer for engene langs Klydesø og på engene ved Villahøj. Datoen bliver den 15. juni. Naturstyrelsen vil forbeholde sig ret til, at der enkelte år udbindes dyr tidligere, hvis det vurderes at engene gror hurtigere til i tagrør, bjergørhvene og pil. Naturstyrelsen er indstillet på, at arbejde for at udvide arealet med blå bånd, f.eks. ved at sikre kvæget adgang med overgange af grøfter. Dette indskrives i planen.

Naturstyrelsen er enig i DOF's forslag om ændret praksis for sænkning af vandstanden i Klydesø. Dette indskrives i planen.

DOF's forslag til supplerende oplysninger om udpegningsrundlaget og det fredede areals værdi for trækfugle rettes til i planen.

Regulering af offentlighedens brug, herunder problematikken med løse hunde, er reguleret af anden lovgivning. DOF's ønske om, at få det skrevet ind i planen kan således ikke imødekommes. Naturstyrelsen er opmærksomme på problematikken.

Naturstyrelsen har noteret sig DOF's ønske om, at bidrage med ekspertise til etablering af nye fugletårne og skjul og ændring af eksisterende.

De blå støtte punkter vil blive indrettet, så der tages hensyn til fuglelivet. Dette indskrives i planen.

Et anlæg af et MTB-spor i delområde 3.1 vil blive planlagt, så konflikter minimeres med områdets øvrige brugere. Dette indskrives i planen.

Hele Pinseskoven er nu udlagt til urørt skov, og drives efter de retningslinjer der vil blive udarbejdet. Ved urørt skov, kan der godt foregå plejetiltag der tilgodeser biodiversitetsformål, bare det er skrevet ind i en plan. Der vil blive udarbejdet en særskilt plan for de udpegede skove, herunder Pinseskoven.